

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Mellersta Österbottens välfärdsområde

Hoidon ja hoivan ympäri vuorokautisen palveluasumisen ja laitoshoidon kriteerit

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Hyväksytty Aluehallituksessa 5.12.2022/ §

Palveluasumiseen tai laitoshoitoon hakeminen

Palvelutalohakemus käsitellään moniammatillisessa SAS- työryhmässä. SAS tulee sanoista "selvitä – arvioi – sijoita" ja tarkoittaa moniammatillisen työryhmän ennaltaehkäisevää, ennakoivaa, kuntouttavaa, avohoitopainotteista ja monipuolista kokonaisarviota asiakkaan tämänhetkisestä tilanteesta.

SAS-työryhmän tavoitteena on selvittää avohoidon mahdollisuudet palvelujen järjestämisessä ja arvioida vastaako asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelma asiakkaan tarpeita. Kotihoitoa ja tukipalveluita järjestetään tehostetusti ennen pysyvää palveluasumispaikkaa.

Elleivät avohoidon toimet riitä turvallisen asumisen takaamiseen ja asiakkaan toimintakyky alenee, tavoitteena on löytää asiakkaalle **soveltuva asumisympäristö** ~~soveltuva hoitopaikka~~. Pääosin kaikki asiakkaat, jotka hakevat tehostettua palveluasumispaikkaa, ohjataan jaksohoitoyksikköön arviointijaksolle. Jakson aikana kartoitetaan asiakkaan toimintakyky ja hoidon tarve.

Palvelutalohakemukseen tulee olla selvitettyä asiakkaan hoidon ja palvelujen tarve, RAI- arviointi sekä perustelut ympärivuorokautisen paikan tarpeelle. Hakemuksessa tulee olla asiakkaan tai hänen edunvalvojansa allekirjoitus.

SAS työryhmä kokoontuu viikoittain ja käsittelee ympärivuorokautisen palveluasumisen hakemukset. Työryhmä päättää asiakkaan palveluasumisen kiireellisyydestä ja jonotilanteesta, myöntää asiakkaalle tarkoituksenmukaisen paikan tai päättää ~~hakemuksen~~ **asiakkaan** asettamisesta jonoon, ellei kiireellisen sijoitukseen ole tarvetta. SAS -työryhmä myös päättää palveluasumisen paikan irtisanomisesta, jos asiakkaan toimintakyky parantuu.

Palveluasuminen ja laitoshoido

Keski-Pohjanmaan ~~sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymän~~ **hyvinvointialueen** (Soite) **ympärivuorokautisen** palveluasumisen ja laitoshoidon **kriteerit ja toiminta** perustuvat lakiin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), sosiaalihuoltolakiin (1301/2014) ja -asetukseen (607/83), ~~kansanterveyslakiin (kansanterveyslaki 66/72)~~, terveydenhuoltolakiin (1326/2010) sekä lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulaki 980/2012) **sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)**.

Laitosasumisella ja ympärivuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan sosiaalihuoltolaissa tarkoitettua asumispalvelua, joka kunnan tulee järjestää. Laitosasumisessa ja ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asukkailla on ympärivuorokautinen hoidon ja hoivan tarve sekä valvottu toimintaympäristö. Laitosasumisessa asukkaat ovat sijoitettuna heikentyneen terveydentilan ja toimintakyvyn vuoksi. Kaikissa toiminnoissa asukkaat tarvitsevat kahden hoitajan avut.

Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asukkaat asuvat yksikössä vuokralla omissa asunnoissaan. Palvelut ja avuntarve ~~hänelle~~ määräytyvät henkilökohtaisen hoito-, palvelu- ja kuntoutus suunnitelman mukaan.

Ympärivuorokautinen palveluasuminen tulee kyseeseen silloin, kun asiakas ei selviydy kotonaan kotihoidon, omaishoidon, **perhehoidon** ~~senioriasumisen~~ ja/tai tukipalvelujen turvin. **Myöskään yhteisöllinen asuminen ei enää ole riittävä vaihtoehto toimintakyvyn heikentymisen vuoksi.**

Palveluasuminen ja laitoshoido perustuvat aina asiakkaan toimintakyvyn ja terveydentilan arviointiin. Asiakkaan toimintakykyä arvioidaan toimintakykymittareilla. Omaisilla ja lähipiirillä on tärkeä rooli osana asiakkaan hoidon suunnittelua ja toteutusta, yhteistyössä hoitohenkilökunnan kanssa.

Palveluasumisen ja laitoshoidon toiminta on luottamuksellista ja henkilöstöä sitoo vaitiolovelvollisuus. Henkilöstöön kuuluu sosiaali- ja terveysalan **terveydenhuollon** ammattilaisia, jotka työskentelevät moniammatillisessa yhteistyössä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa.

Asiakkaalla on mahdollista asua ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tai laitoshoidossa **pysyvästi, jollei järjestelyä ole aiheellista muuttaa iäkkään henkilön toivomuksen tai hänen palveluntarpeidensa muutoksen vuoksi taikka muusta erityisen painavasta ja perustellusta syystä. kuolemaansa asti, mikäli hänelle ei tule tarvetta välittömään sairaalahoitoon hoidollisista syistä.**

**Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen
ympäri vuorokautisen palveluasumisen ja laitoshoidon kriteerit**

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen				
Toimintakyky	Palvelun tarve	Palvelun määrä	Palvelun tavoite	Palvelun muoto
Keskivaikea tai vaikea muistisairaus. Toistuva päivittäinen avun tarve toimintakykyvajeiden tai terveydentilaan liittyvien ongelmien vuoksi	Pitkäaikainen toimintakyvyn vaje, jossa henkilö tarvitsee päivittäin yhden tai kahden hoitajan avut päivittäisissä toimissa. Ympäri vuorokautinen hoidon tarve.	Toimintakykyarvion perusteella.	Asiakkaan, omaisen ja omahoitajan kanssa laaditun hoito- ja kuntoutussuunnitelman mukainen hoito, joka tukee asiakkaan palvelutalossa asumista.	Palvelutalon henkilöstö-yksikkö
Laitoshoito				
Toimintakyky	Palvelun tarve	Palvelun määrä	Palvelun tavoite	Palvelun muoto
Ikäännytynyt on terveydentilaltaan kliinisesti monimuotoinen sekä heikkokuntoinen terveydentilaan ja toimintakykyyn liittyvien ongelmien vuoksi. Ikäänntyneen terveydentila ja toimintakyky on todettu heikentyneen lääketieteellisin perustein siinä määrin, että laitoshoidon välttämätöntä. Suurimman osan vuorokaudesta on vuoteessa.	Pitkäaikainen toimintakyvyn vaje, jossa henkilö tarvitsee kahden hoitajan avut kaikissa toimissa. Ympäri vuorokautinen hoidon tarve.	Toimintakykyarvion perusteella 24 t/vrk.	Asiakkaan, omaisen ja omahoitajan kanssa laaditun hoito- ja kuntoutussuunnitelman mukainen hoito, joka tukee asiakkaan toimintakykyä.	Laitosasumisen yksikkö.

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja
terveyspalvelukuntayhtymä

Kuntouttava jaksohoito

Jaksohoitoyksiköllä tarkoitetaan ikääntyneiden arviointi- ja lyhytaikaishoidon yksikköä. Jaksohoito on tarkoitettu asiakkaille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista hoitoa kotona asumisen, ja omaishoitajan jaksamisen **tai perhehoidon** tueksi **sekä asiakkaille, jotka tarvitsevat** toimintakyvyn arviointia tai kuntoutusta sairaalassa olon jälkeen.

Hoitojakson tavoitteena on tukea asiakkaan kotona selviytymistä ja ennaltaehkäistä pitkäaikaiseen **ympäri vuorokautiseen palveluasumiseen tai** laitoshiitoon joutumista. Hoitojakson kesto ja ajankohta sovitaan aina etukäteen. Hoitojakson pituus on yksilöllinen. Hoitojakson varaus on sitova ja mahdolliset peruutukset on ilmoitettava 3 päivää ennen alkavaa jaksoa. Jos hoitojaksoa ei peruta määräaikaan mennessä, perumatta jääneestä hoitojaksosta peritään maksu. Poikkeuksen muodostavat tilanteet, joissa esimerkiksi asiakas sairastuu ja joutuu sairaalahoitoon tai lääkäri toteaa terveydentilan heikkenemisen siten, ettei asiakas voi olla varatulla hoitojaksolla. Lyhytaikaishoitoa käytetään pääsääntöisesti omaishoitajien lakisääteisiin vapaisiin ja asiakkaiden toimintakyvyn arviointiin SAS-työryhmän päätöksellä.

Asiakkaan toimintakyvyn arviointi toteutetaan RAI mittaristolla. **Hoiva- ja H**hoitotyö on asiakkaan kuntoutumista edistävää.